

طراحی خطوط نیم دور در شبکه‌ی حمل و نقل همگانی با استفاده از تقاضای مبدا - مقصد

افشین شریعت مهیمنی، استادیار دانشگاه علم و صنعت ایران

محمد مهدی طهوری نیا، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی برنامه‌ریزی حمل و نقل،

دانشگاه علم و صنعت ایران

از صفحه ۹۷ تا ۱۰۸

تاریخ پذیرش: ۸۹/۰۱/۲۵

تاریخ دریافت: ۸۹/۱۲/۱۹

چکیده:

با افزایش تقاضای حمل و نقل همگانی، لازم است بستری فراهم شود تا یک سرویس هماهنگ با کمترین هزینه برای مسافر و بهره‌بردار در شبکه ایجاد گردد. یکی از راه‌های کاهش هزینه‌های حمل و نقل همگانی و بالا بردن مطلوبیت سیستم، استفاده از خطوط نیم دور می‌باشد. منظور از نیم دور سرویس‌هایی است که قسمتی از ناوگان بخشی از مسیر را پوشش داده و بقیه‌ی ناوگان، به طور کامل خطوط را سرویس‌دهی می‌کنند. با این کار علاوه بر کاهش تعداد ناوگان استفاده شده، زمان انتظار مسافرین نیز به علت کاهش سرفاصله‌ها کم می‌شود. از این رو در این مقاله مدلی برای طراحی سرویس‌های نیم دور با توجه به تقاضای مبدا-مقصد شبکه، بر روی خطوط فیدر اتوبوس برای خط ریلی ارائه شده است. تابع هدف مسئله در جهت کمینه کردن هزینه‌های مسافر و بهره‌بردار و متغیرهای طراحی مسئله تعیین محل نیم دور، توأتر و تعداد ناوگان بهینه می‌باشند. با توجه به پیچیدگی مسائل طراحی شبکه، در این مقاله از الگوریتم فراابتکاری مورچه برای

حل مسئله استفاده شده است.

کلیدواژه: بهینه‌سازی، تقاضای مبدا-مقصد، الگوریتم مورچه، خطوط نیم دور

مقدمه:

با توجه به رشد روز افزون شهرها و نیاز هر چه بیشتر به حمل و نقل همگانی، استفاده از سیستم‌های هماهنگ با زمانبندی مناسب، می‌تواند در بالا بردن قابلیت اطمینان و استفاده‌ی بیشتر از این سیستم‌ها تاثیرگذار باشد. همچنین اداره کننده مایل است برای بهره‌وری بیشتر، شبکه را طوری طراحی کند که تقاضای موجود در خطوط، از ظرفیت ارائه شده بیشترین استفاده را بکند. از این رو استفاده از سرفاصله‌های متغیر در بازه‌های زمانی متفاوت در طول روز می‌تواند در این زمینه گامی مؤثر باشد. در این بین استفاده از سرویس‌های نیم دور^۱ نیز می‌تواند راهکار مناسبی برای این منظور باشد. نیم دور سرویسی است که مشترک با خط اصلی، از ترمینالی نزدیک تر از ترمینال اولیه نسبت به مقصد، سفر خود را آغاز کرده و با پوشش مسیری کوتاه تر با سرفاصله‌ی کمتر، از جایی در بین مسیر دور زده و به ترمینال اولیه باز می‌گردد. یکی از قابلیت‌هایی که برای کاهش هزینه‌ها در شبکه‌ی حمل و نقل همگانی به‌ویژه سرویس‌های فیدر خطوط انبوه وجود دارد، استفاده از سرویس‌های نیم دور می‌باشد. مزیت استفاده از این گونه سرویس‌ها در شبکه‌ی اصلی، کاهش زمان انتظار مسافر، کاهش تعداد ناوگان مورد نیاز و در مجموع کاهش هزینه‌های بهره بردار و استفاده کننده است. به علت اینکه در زمان‌های اوج یا به واسطه‌ی سرویس‌هایی که در مناطق پرتراکم به سمت حومه فعالیت می‌کنند، مجبور به تعیین تواتر براساس تقاضا در ایستگاه بحرانی هستیم، در نتیجه ظرفیت ارائه شده برای نقطه‌ی اوج تعیین می‌شود. از این رو در باقی مسیر، یا در زمان‌های دیگر که تقاضا کمتر است، با ظرفیت ارائه شده‌ی مازاد و بدون استفاده روبرو خواهیم بود. پس اگر در سیستم تریبی داده شود که با استفاده از مدیریت زمان، تواتر در زمان‌های مختلف تغییر داده شود، می‌توان بهره‌وری را افزایش داد. از این رو در این مقاله راهکاری ارائه شده که با توجه

1 Short-Turn

به تقاضای مبدا-مقصد می‌توان اجرای سرویس نیم دور را برای شبکه‌ی حمل و نقل همگانی فیدر عملی نمود؛ به طوری که محل مناسب اجرای سرویس و تعیین سرفاصله براساس تقاضای تحت پوشش هر کدام از سرویس‌ها تعیین می‌گردد.

مروری بر ادبیات گذشته:

شریعت و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله‌ی خود به معرفی مدلی پرداخته‌اند که محل ایجاد سرویس نیم دور را در شبکه‌ی حمل و نقل همگانی تعیین می‌نماید. پارامترهای طراحی برنامه شامل ایستگاه محل نیم دور می‌باشد. آنها برای حل مسئله، الگوریتم فراابتکاری مورچه را به کار بسته، همچنین از یک مثال ساده برای نشان دادن نتایج و سناریوهای اعمالی استفاده کرده‌اند. محدودیت لحاظ شده در کار آنها، عدم در نظر گرفتن تقاضای مبدا-مقصد در خطوط شبکه می‌باشد [۱]. Ceder (۲۰۰۷) الگوریتمی را برای طراحی سرویس نیم دور با استفاده از جدول ساعت کار و پروفیل تقاضا، ارائه کرده است. مولف ابتدا یک روش برای تعیین مجموعه ای از نقاطی که قابلیت اجرای نیم دور دارند را ارائه می‌کند. سپس یک تابع کمبود برای تعیین حداقل تعداد ناوگان مورد نیاز، جهت اعزام برای سرویس دهی خطوط نیم دور تعریف می‌شود. پس از آن از الگوریتمی استفاده می‌شود که اعزام‌های مسیر تمام دور را از جدول ساعت کار حذف می‌نماید. پروسه آنقدر تکرار می‌شود تا به یک ملاک پایانی برسد [۲]. Paolo و Francesco (۱۹۹۸) یک برنامه‌ریزی میان مدت برای مدیریت حمل و نقل یک مسیر ارائه کرده‌اند. الگوی مدیریتی آنها شامل استراتژی نیم دور و تمام دور در شبکه‌ی حمل و نقل موجود می‌باشد. متغیرهای طراحی شامل محل ایجاد نیم دور، تعداد ناوگان، تواتر و کرایه بوده و تابع هدف مسئله در جهت کمینه کردن هزینه‌های بهره بردار و زمان انتظار مسافر، بدون در نظر گرفتن کرایه عمل می‌کند [۳]. Tirachini و همکاران (۲۰۱۰) در مقاله‌ی خود به معرفی مدلی برای ایجاد خطوط نیم دور در یک خط حمل و نقل همگانی اتوبوس پرداخته‌اند. هدف آنها بالا بردن تواتر در خط، برای پایین آوردن هزینه‌های مسافر و بهره بردار بوده و اساس کار آنها میزان تقاضا است. پارامترهای طراحی شامل محل ایجاد نیم دور، تواتر و تعداد ناوگان

مورد نیاز می‌باشد [۴]. Gordon (۱۹۹۷) مدلی را برای ایجاد سرویس نیم دور در خطوط ریلی ارائه کرده است. در این مدل سرفاصله بصورت تابعی از مجموع مسافران سوار و پیاده شده در نظر گرفته شده است. هدف مدل کمینه کردن زمان انتظار مسافران برای خطوط نیم دور می‌باشد [۵]. Tirachini (۲۰۰۷) مدل گسسته‌ای را برای طراحی خطوط نیم دور ارائه کرده که در زمان اوج تقاضا مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این مقاله دو مدل برای شرایطی که تعداد ناوگان ثابت یا متغیر باشد فرمول بندی می‌شود. نتایج نشان می‌دهد که در نظر گرفتن مدل‌های زمان انتظار، نتایج بهتری را در زمان اوج تقاضا به دست می‌دهد [۶]. همان‌طور که دیده می‌شود در اکثر تحقیقات انجام شده، در زمینه‌ی نیم دور، متغیرهای طراحی: تعیین محل نیم دور، کمینه کردن ناوگان مورد نیاز و زمان انتظار مسافران می‌باشد. در این مقاله نیز پارامترهای طراحی شامل محل نیم دور، تعداد ناوگان و سرفاصله‌ی مسیر می‌باشد که در طول برنامه بهینه می‌شوند.

روش حل:

برای حل مدل ارائه شده جهت ایجاد سرویس نیم دور در خطوط حمل و نقل همگانی فیدر، لازم است مفروضاتی به شرح زیر در نظر گرفته شود:

فرض می‌شود شبکه‌ی فیدر اتوبوس و خط ریلی مرتبط با آن، از قبل تعیین شده و تقاضای مبدا-مقصد در کل فضای مسئله معین است.

زمان انتظار مسافران در ایستگاه‌های شبکه، نصف سرفاصله‌ی آن خط در نظر گرفته می‌شود. (به علت عدم اجرای زمانبندی در شبکه)

مسافرانی که مقصد آنها ایستگاهی بعد از محل نیم دور است و به علت دور زدن سرویس نیم دور مجبور به پیاده شدن از وسیله و انتظار برای سرویس تمام دور هستند، به طور متوسط زمان انتظاری برابر با نصف سرفاصله‌ی سرویس تمام دور را تحمل می‌نمایند.

هزینه‌های واحد مسافر و بهره بردار از قبل تعیین شده و به برنامه داده می‌شود.

نرخ ورود مسافران به ایستگاه‌های شبکه در طول ساعت به صورت نرمال و خطی در نظر

گرفته می‌شود

فرض می‌کنیم ابتدا یا انتهای خطوط فیدر یک سر سرویس نیم دور بوده و سر دیگر سرویس در جایی مناسب در بین مسیر فیدر تعیین می‌شود.

حال با توجه به مشخص بودن شبکه‌ی فیدر از قبل، برای تعیین مسیرهای نیم دور، تابع هدف مسئله را در جهت کمینه کردن هزینه‌های مسافر، بهره بردار و جامعه برای هر دو نوع سرویس نیم دور یا تمام دور تعریف می‌کنیم. این معادله با کمی تغییرات در تابع هدف مرجع [۷]، مطابق معادله‌ی (۱) بیان می‌شود:

$$Cost_k^{sr} = \frac{P_k^{sr}}{2F_k^{sr}} \lambda_w^{sr} + \frac{P_{k+}^{sr}}{2F_k^{sr}} \lambda_w^{sr} + \sum_{s=1}^{S_k} \frac{l_{s,d} P_s^{sr}}{V_{o,k}^{sr}} \lambda_r^{sr} + 2F_k^{sr} l_k^{sr} (\lambda_o^{sr} + \lambda_s^{sr}) + \left[\frac{2F_k^{sr} l_k^{sr}}{V_{c,k}^{sr}} \right]^+ (\lambda_f^{sr} + \lambda_m^{sr})$$

که در آن:

SI: بیان کننده نوع سرویس نیم دور یا تمام دور، P_k^{sr} : تقاضای خط k برای هر سرویس SI، F_k^{sr} : تواتر مسیر k برای سرویس SI، λ_w^{sr} : هزینه واحد زمان انتظار (ریال/مسافر-ساعت) برای سرویس SI، P_{k+}^{sr} : مجموع مسافران تغییر سرویس برای خط k و سرویس SI، S_k : مجموع ایستگاه‌های مسیر k ، $l_{s,d}$: فاصله ایستگاه مبدا s تا ایستگاه مقصد d بر حسب کیلومتر، P_s^{sr} : تقاضای ایستگاه s بر حسب (مسافر-ساعت) برای سرویس SI، $V_{o,k}^{sr}$: سرعت عملیاتی مسیر k برای سرویس SI، λ_r^{sr} : هزینه واحد سواری بر حسب (ریال/مسافر-ساعت) برای سرویس SI، l_k^{sr} : طول مسیر k برای سرویس SI، λ_o^{sr} : هزینه واحد بهره بردار بر حسب (ریال/مسافر-ساعت) برای سرویس SI، λ_s^{sr} : هزینه واحد جامعه بر حسب (ریال/مسافر-ساعت) برای سرویس SI، $V_{c,k}^{sr}$: سرعت سیکل در خط k بر حسب (کیلومتر/ساعت) برای سرویس SI، λ_f^{sr} : هزینه واحد تعمیرات بر حسب (ریال/مسافر-کیلومتر) برای سرویس SI، λ_m^{sr} : هزینه واحد نگهداری

بر حسب (ریال/مسافر-کیلومتر) برای سرویس SI ، $Cost_k^{SR}$: هزینه مسیر k برای سرویس SI .

برای تعیین تواتر مناسب خطوط حمل و نقل همگانی از معادله‌ی (۱) نسبت به تواتر مشتق گرفته و با استفاده از عامل‌های ریاضیاتی تواتر بهینه مطابق معادله‌ی (۲) بدست می‌آید:

$$F_{opt,k}^{SR} = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{(P_k^{SR} + P_{k+}^{SR}) \lambda_w^{SR}}{I_k^{SR} [(\lambda_o^{SR} + \lambda_s^{SR}) + \frac{(\lambda_f^{SR} + \lambda_m^{SR})}{V_{c,k}^{SR}}]}}$$

که در آن:

$F_{opt,k}^{SR}$: تواتر بهینه برای مسیر k و سرویس SI بر حسب (وسیله/ساعت).
از آنجا که ممکن است تواتر بهینه در خطی کمتر از تواتر مورد نیاز باشد، در نتیجه تواتر مورد نیاز برای سیستم مطابق معادله‌ی (۳) تعریف می‌گردد:

$$F_{req,k}^{SR} = \frac{P_k^{SR} + P_{k+}^{SR}}{LF \cdot Ca}$$

که در آن:

$F_{req,k}^{SR}$: تواتر مورد نیاز برای مسیر k و سرویس SI بر حسب (وسیله/ساعت)، LF : ضریب سرنشین وسیله نقلیه، Ca : ظرفیت وسیله نقلیه.

توجه شود که تواتر انتخابی برای خطوط، براساس بزرگترین مقدار از بین معادلات (۲) و (۳) به‌دست می‌آید. طراحی شبکه‌ی نیم دور محدودیت‌هایی شامل حداقل و حداکثر سرفاصله و حداقل تواتر مورد نیاز در شبکه دارد که بترتیب در معادلات (۴) و (۵) بیان می‌شوند.

(۴)

$$h_{min}^{SR} \leq \frac{1}{F_k^{SR}} \leq h_{max}^{SR} \quad k = 1, 2, \dots, K$$

(۵)

$$F_k^{sr} \geq \frac{P_k^{sr} + P_{k+}^{sr}}{LF \cdot Ca} \quad k = 1, 2, \dots, K$$

که در آنها:

h_{\min}^{sr} : حداقل سرفاصله بر حسب (ساعت/وسیله) برای مسیر ST، h_{\max}^{sr} : حداکثر سرفاصله

بر حسب (ساعت/وسیله) برای مسیر ST

چون فرض کرده ایم که شبکه‌ی حمل و نقل همگانی داده شده براساس تقاضای D-O از قبل طراحی شده و ثابت است، به هر ترمینال این شبکه‌ی اولیه، فرمونی به نام فرمون مسیر می‌دهیم. سپس برای هر گره شبکه، به غیر از ایستگاه‌های ریلی، دو نوع فرمون برای مسیرهای رفت و برگشت به طور مجزا تعریف می‌کنیم. مسیر رفت به مسیری گفته می‌شود که از ترمینال خط اتوبوس فیدر به سمت ایستگاه ریلی امتداد می‌یابد و مسیر برگشت در جهت مقابل تعریف می‌گردد. با توجه به پروفیل تقاضای هر مسیر، در هر جهت، ایستگاه بحرانی را مشخص کرده و براساس آن تواتر اولیه خطوط را تعیین می‌نماییم. ایستگاه بحرانی ایستگاهی است که دارای بیشترین حجم تبادل مسافر در طول هر مسیر می‌باشد. پس از اینکه تواتر خطوط اتوبوس برای سرویس دهی خط ریلی مشخص شد، وارد اولین پروسه‌ی تعیین محل نیم دور در شبکه شده و براساس پارامترهای برنامه، مناسب‌ترین ایستگاه برای ایجاد سرویس نیم دور در خطوط شبکه تعیین می‌گردد. روش کار در گام‌های زیر مشخص شده:

(الف) براساس معادله‌ی احتمالی (۶) احتمال انتخاب هر یک از گره‌های شبکه جهت اجرای ابتدا یا انتهای سرویس نیم دور به دست می‌آید، (ب) با استفاده از قاعده چرخ رولت و با توجه به احتمالات به دست آمده، برای هر مسیر یکی از ایستگاه‌های مرحله‌ی قبل جهت اجرای نیم دور انتخاب می‌شود، (پ) براساس مسیر نیم دور ایجاد شده ما بین ایستگاه انتخابی و مبدا یا مقصد خط در هر خط تمام دور، تقاضایی که با خطوط نیم دور و تمام دور به تفکیک سرویس دهی می‌شود، تعیین می‌گردد، (ت) زمان انتقال مسافران از خطوط نیم دور به تمام دور جهت ادامه‌ی مسیر در تابع هزینه لحاظ می‌گردد، (ث) تواتر خطوط

نیم دور و تمام دور با توجه به پروفیل تقاضای جدید مجدداً محاسبه شده و (ج) هزینه‌ی خطوط محاسبه شده، و در پایان شبکه‌هایی که دارای هزینه‌ی کمتری در الگوریتم مورچه می‌باشند، فرمون مسیر و فرمون محل نیم دور آنها براساس عملگرهای الگوریتم بروزرسانی می‌شود تا در چرخه‌های بعدی شانس بیشتری برای انتخاب داشته باشند.

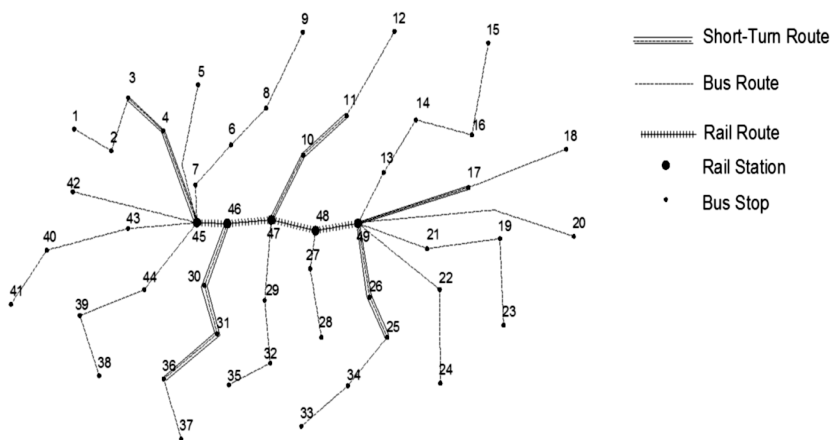
$$(۶) \quad P_p^k = \frac{\tau_p^\alpha}{\sum_{i \in \Omega} \tau_i^\alpha}$$

که در آن:

P_p^k : احتمال انتخاب نقطه‌ی p در مسیر k برای اجرای نیم دور، τ_p^α : فرمون تناظر با نقطه‌ی p ، Ω : مجموعه نقاط مسیر k ، α : پارامتری که تعیین کننده‌ی شدت فرمون نقاط خط k می‌باشد. مراحل گفته شده در بالا توسط الگوریتم مورچه آنقدر تکرار می‌شوند تا با توجه به ماهیت تکاملی برنامه، به معیار پایانی که همانا رسیدن به عدم تغییر نتایج در چرخه‌های متوالی است، برسیم.

مطالعه موردی:

برای بررسی و تحلیل نتایج، در این مقاله شبکه‌ی فیدراتوبوس را برای خط ریلی در نظر گرفته‌ایم. شکل (۱) فرض شده است که براساس تقاضای D-O و پارامترهای شبکه، طراحی مسیر اتوبوس از قبل تعیین شده باشد. شبکه‌ی ارائه شده دارای پنج ایستگاه ریلی و ۴۴ ایستگاه اتوبوس است که در منطقه‌ی مورد نظر گسترده شده اند. همچنین این قابلیت در شبکه وجود دارد که مسافران می‌توانند از خطوط شبکه‌ی فیدر برای دسترسی محلی نیز استفاده نمایند. هدف ما این است که محل اجرای بهینه‌ی سرویس‌های نیم دور را برای این خطوط به دست آوریم. برای نمایش بهتر نتایج، مدل ارائه شده را با چهار سناریوی مختلف حل کرده ایم. تفاوت ایجاد شده در این سناریوها، براساس تغییرات تقاضا در ایستگاه‌های شبکه در دو جهت رفت و برگشت می‌باشد. به طوری که با تغییر پروفیل تقاضا در خطوط شبکه، بتوان انعطاف پذیری مدل برای طراحی سرویس نیم دور را مشاهده کرد.

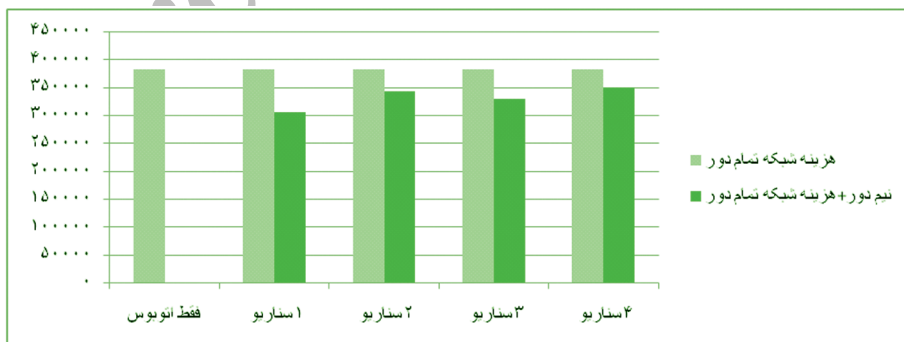

شکل ۱: شبکه اتوبوس فیدر برای خط ریلی و مسیرهای نیم دور برای سناریو ۱

تحلیل و نتیجه گیری:

مدل ارائه شده در این مقاله را با ۴ سناریوی مختلف بر روی شبکه حل کرده و نتایج آن را در جدول (۱) نشان داده ایم. تفاوت ایجاد شده در هر سناریو از منظر تغییرات تقاضا در ایستگاه‌های شبکه در هر مسیر می‌باشد. همچنین شکل (۲) بیان کننده‌ی تفاوت هزینه‌های کلی شبکه به ازای ایجاد سرویس‌های نیم دور قبل و بعد از اجرا می‌باشد. همان‌طور که دیده می‌شود در تمام سناریوها، پس از اجرای سرویس نیم دور، هزینه‌ی کلی شبکه به طور متوسط ۱۵/۵ درصد کاهش یافته است. در تمام سناریوها هزینه‌های واحد مسافر، بهره بردار و تعمیر و نگهداری ناوگان ثابت در نظر گرفته شده و فقط پروفیل تقاضا در ایستگاه‌ها متغیر است. همان‌طور که در جدول (۱) دیده می‌شود در سناریوی ۱ و ۴ به ترتیب کمترین و بیشترین خطوط نیم دور ایجاد شده است. همچنین با توجه به تغییرات تقاضا در ایستگاه‌ها، در برخی سناریوها اجرای نیم دور بین ترمینال ریلی تا نقطه‌ی نیم دور در بین مسیر دیده می‌شود و در برخی حالات نیم دور بین ترمینال اولیه‌ی شبکه‌ی فیدر و نقطه‌ی ای در بین مسیر ایجاد شده است. با توجه به اینکه پروفیل تقاضا در خطوط رفت و برگشت به طور مجزا به برنامه داده شده است، در نتیجه

در شرایط مختلف سناریوها، اجرای نیم دور در مسیر رفت و برگشت می‌تواند بهینگی بیشتری حاصل دهد. متوسط سرفاصله در مسیرهای نیم دور و تمام دور در جدول (۱) نشان می‌دهد که علاوه بر کاهش تعداد ناوگان مورد نیاز پس از اجرای سرویس نیم دور، زمان انتظار مسافران نیز کاهش خواهد یافت. زیرا به طور متوسط سرفاصله‌ی سناریوها از طراحی اولیه کمتر بوده که نشان دهنده‌ی شرایط مناسب تر پس از اجرای نیم دور است. علت کاهش تعداد ناوگان استفاده شده در خطوط نیم دور، کاهش طول مسیر سرویس دهی در برابر تواتر بیشتر می‌باشد. خطوط شبکه‌ی فیدر به علت اینکه معمولاً بین مرکز شهر و نواحی منشعب می‌شوند، دارای پروفیل تقاضای متغیری در طول سرویس هستند. از آنجا که تعیین سرفاصله‌ی خطوط براساس تقاضای ایستگاه اوج انجام می‌گیرد، در نتیجه در باقی مسیر به علت تقاضای کمتر با صدلی خالی در ناوگان مواجه هستیم. همچنین با توجه به اینکه در تمام سناریوها مطابق شکل (۲) کاهش هزینه پس از اجرای سرویس نیم دور دیده می‌شود، از این رو بهینه است که برنامه‌ریزی و اجرای سرویس‌های نیم دور را در خطوط حمل و نقل همگانی شهرها برنامه‌ریزی کنیم. چرا که به طور قطع در کاهش هزینه‌ها نقش موثری خواهند داشت. از جمله مواردی که در اجرای سرویس‌های نیم دور بایستی در نظر گرفته شود، امکان اجرایی شدن آنها است. چرا که محل مناسب دور زدن ناوگان، عدم تداخل با وسایل نقلیه‌ی دیگر و نیز وجود سرویس‌های موازی در مسیر رفت و برگشت، از پارامترهای اصلی برای اجرا می‌باشند.

شکل ۲: مقایسه نتایج شبکه با سرویس نیم دور و تمام دور قبل و بعد از اجرا

جدول ۱: نتایج خطوط نیم دور و پارامترهای طراحی و هزینه‌های شبکه

هزینه کل سیستم (ریال)	متوسط سرفاصله خطوط نیم دور (دقیقه/وسیله)		متوسط سرفاصله خطوط تمام دور (دقیقه/وسیله)		شماره ترینال ابتدایی و انتهایی سرویس نیم دور	هزینه واحد تعمیر و نگهداری (ریال/مسافر-ساعت)	هزینه واحد بهره بردار (ریال/مسافر-ساعت)	هزینه زمان سواری (ریال/مسافر-ساعت)		هزینه زمان انتظار (ریال/مسافر-ساعت)		سناریو
	تمام دور	نیم دور	تمام دور	نیم دور				تمام دور	نیم دور	تمام دور	نیم دور	
۳۵۰۱۲۰	۳۲۸۹۴۰	۳۴۳۵۷۰	۳۰۵۸۹۰	۳۸۲۳۴۰								فقط اتوبوس
۴/۹	۶	۵/۷	۴/۵	-								
۱۴/۱	۱۳	۱۳/۸	۱۳/۱	۱۵/۵								
۴۹-۱۹	۱۴-۴۹	۲۲-۴۹	۴۷-۱۱									
۴۵-۸	۴۶-۳۱	۶-۴۵	۴۶-۲۶									
	۴۵-۴۰	۲۷-۴۸	۴۹-۲۵									
	۲۷-۴۸		۴۵-۳									
			۴۹-۱۷									
۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰	۱۲۰۰۰								
۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۵۰۰۰								
۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰								
۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰								
۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰	۲۱۰۰۰								
۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰								
۴	۳	۲	۱									

منابع :

- افشین شریعت، محمدمهدی طهوری‌نیا، علی غلامی، ارائه مدلی برای ایجاد خطوط نیم راه با توجه به پروفیل تقاضا در خطوط حمل و نقل همگانی، ۱۳۸۹.
- Ceder, A. (2007), *Public Transit Planning and Operation: Theory, Modeling and Practice*. Oxford, UK: Elsevier; Butterworth-Heinemann,
- Site, P. D., and F. Filippi., (1998). "Service Optimization For Bus Corridors with Short-turn Strategies and Variable Vehicle Size". *Transpn Res A*, Vol. 32, No. 1, pp. 19-38.
- Tirachini, A., Cortes, E., Jara-Diaz, S. (2011). "Optimal design and benefits of a short turning strategy for a bus corridor." *Transportation*, Volume 38, Number 1, pp. 169-189.
- Coor, GT. (1997). "Analysis of Short-Turning Strategy on High Frequency transit Lines." Department of Civil and Environmental Engineering Massachusetts Institute of Technology.
- Tirachini, A., (2007). "Disaggregate Modeling of Preplanned Short-Turning Strategies in Transit Corridors." *Transportation Research Board, 86th Annual Meeting*.
- Shariat Mohaymany, A., Gholami, A., (2010). "Multimodal Feeder Network Design Problem: Ant Colony Optimization Approach." *Journal of transportation Engineering*, Vol. 136, No. 4.

Archive of SID